

సౌందర్య లహరీ

ప్రథమ భాగః - ఆనంద లహరి

భుమౌస్థలిత పాదానాం భూమిరేవా వలంబనం |
త్వయీ జాతా పరాధానాం త్వమేవ శరణం శివే ||

శివః శక్త్యా యుక్తో యది భవతి శక్తః ప్రభవతుం
న చేదేవం దేవో న ఖలు కుశలః స్పందితుమపి |
అతస్త్వాం ఆరాధ్యాం హరి-హర-విరిన్చాదిభి రపి
ప్రణంతుం స్తోతుం వా కథ-మక్త పుణ్యః ప్రభవతి || 1 ||

తనీయాంసుం పాంసుం తవ చరణ పంకేరుహ-భవం
విరించిః సంచిన్వన్ విరచయతి లోకా-నవికలం |
వహత్యేనం శౌరిః కథమపి సహస్రేణ శిరసాం
హరః సంక్షుద్-యైనం భజతి భసితోద్ధూళ నవిధిం || 2 ||

అవిద్యానా-మంత-స్తిమిర-మిహిర ద్వీపనగరీ
జడానాం చైతన్య-స్తబక మకరంద శ్రుతిర్ఘరీ |
దరిద్రాణాం చింతామణి గుణనికా జన్మజలధౌ
నిమగ్నానాం దంష్ట్రా మురరిపు వరాహస్య భవతి || 3 ||

త్వదన్యః పాణిభయా-మభయవరదో దైవతగణః
త్వమేకా నైవాసి ప్రకటిత-వరభీత్యభినయా |
భయాత్ త్రాతుం దాతుం ఫలమపి చ వాంఛాసమధికం
శరణ్యే లోకానాం తవ హి చరణావేవ నిపుణౌ || 4 ||

హరిస్తామారధ్య ప్రణత-జన-సౌభాగ్య-జననీం
పురా నారీ భూత్వా పురరిపుమపి క్షోభ మనయత్ |
స్మరోఽపి త్వాం నత్వా రతినయన-లేహ్యేన వపుషౌ
మునీనామప్యంతః ప్రభవతి హి మోహాయ మహతాం || 5 ||

ధనుః పౌష్పం మౌర్వీ మధుకరమయీ పంచ విశిఖాః
వసంతః సామంతో మలయమరు-దాయోధన-రథః |
తథాప్యేకః సర్వం హిమగిరిసుతే కామపి కృపాం
అపాంగాత్తే లబ్ధ్వా జగదిద-మనంగో విజయతే || 6 ||

క్వణత్కాంచీ-దామా కరి కలభ కుంభ-స్తననతా
పరిక్షీణా మధ్యే పరిణత శరచ్ఛంద్ర-వదనా |
ధనుర్బాణాన్ పాశం స్మణిమపి దధానా కరతలైః
పురస్తా దాస్తాం నః పురమథితు రాహో-పురుషికా || 7 ||

సుధాసింధోర్మధ్యే సురవిట-పివాటీ-పరివృతే

మణిద్వీపే నీపో-పవనవతి చింతామణి గృహే |
శివకారే మంచే పరమశివ-పర్యంక నిలయాం
భజంతి త్వాం ధన్యాః కతిచన చిదానంద-లహరీం || 8 ||

మహీం మూలాధారే కమపి మణిపూరే హుతవహం
స్థితం స్వధిష్ఠానే హృది మరుత-మాకాశ-ముపరి |
మనోఽపి భూమధ్యే సకలమపి భిత్వా కులపథం
సహస్రారే పద్మే స హరహసి పత్యా విహరసే || 9 ||

సుధాధారాసారై-శ్చరణయుగలాంత-ర్విగలితైః
ప్రపంచం సించంతీ పునరపి రసామ్నాయ-మహసః|
అవాప్య స్వాం భూమిం భుజగనిభ-మధ్యుష్ణ-వలయం
స్వ మాత్మానం కృత్వా స్వపిషి కులకుండే కుహరిణి || 10 ||

చతుర్భిః శ్రీకంఠైః శివయువతిభిః పంచభిరపి
ప్రభిన్నాభిః శంభోర్నవభిరపి మూలప్రకృతిభిః |
చతుశ్చత్వారింశద్-వసుదల-కలాశ్చ-త్రివలయ-
త్రిరేఖభిః సార్థం తవ శరణకోణాః పరిణతాః || 11 ||

త్వదీయం సౌందర్యం తుహినగిరికన్యే తులయితుం
కవీంద్రాః కల్పంతే కథమపి విరించి-ప్రభృతయః |
యదాలోకౌత్సుక్యా-దమరలలనా యాంతి మనసా

తపోభిర్బుష్టాపామపి గిరిశ-సాయుజ్య-పదవీం || 12 ||

నరం వర్షీయాంసం నయనవిరసం నర్మసు జడం
తవాపాంగాలోకే పతిత-మనుధావంతి శతశః |
గలద్యేణీబంధాః కుచకలశ-విస్త్రస్త-సించయా
హటాత్ త్రుట్యత్కాఞ్శ్యో విగలిత-దుకూలా యువతయః || 13 ||

క్షితౌ షట్పంచాశద్-ద్విసమధిక-పంచాశ-దుదకే
హుతశే ద్వాషష్టి-శ్చతురధిక-పంచాశ-దనిలే |
దివి ద్విః షట్ త్రింశన్ మనసి చ చతుఃషష్టిరితి యే
మయూఖా-స్తేషా-మప్యపరి తవ పాదాంబుజ-యుగం || 14 ||

శరఙ్జ్యోత్నాన్న శుద్ధాం శశియుత-జటాజూట-మకుటాం
వర-త్రాస-త్రాణ-స్ఫటికఘటికా-పుస్తక-కరాం |
సకృన్న త్వా నత్వా కథమివ సతాం సన్నిదధతే
మధు-క్షీర-ద్రాక్షా-మధురిమ-ధురీణాః ఫణితయః || 15 ||

కవీంద్రాణాం చేతః కమలవన-బాలాతప-రుచిం
భజంతే యే సంతః కతిచిదరుణామేవ భవతీం |
విరించి-ప్రేయస్యా-స్తరుణతర-శృంగార లహరీ-
గభీరాభి-ర్వాగ్భిః ర్విదధతి సతాం రంజనమమీ || 16 ||

సవిత్రీభి-ర్వాచాం చశి-మణి శిలా-భంగ రుచిభి-
 ర్వశిన్యద్యాభి-స్తాం సహ జనని సంచితయతి యః |
 స కర్తా కావ్యానాం భవతి మహతాం భంగిరుచిభి-
 ర్వచోభి-ర్వాగ్దేవీ-వదన-కమలామోద మధురైః || 17 ||

తనుచ్ఛాయాభిస్తే తరుణ-తరణి-శ్రీసరణిభి-
 ర్దివం సర్వా-ముర్వీ-మరుణిమని మగ్నాం స్మరతి యః |
 భవంత్యస్య త్రస్య-ద్వనహరిణ-శాలీన-నయనాః
 సహోర్వశ్యా వశ్యాః కతి కతి న గీర్వాణ-గణికాః || 18 ||

ముఖం బిందుం కృత్వా కుచయుగమధ-స్తస్య తదధో
 హారార్థం ధ్యాయేద్యో హరమహిషి తే మన్మథకలాం |
 స సద్యః సంక్షోభం నయతి వనితా ఇత్యతిలఘు
 త్రిలోకీమప్యాశు భ్రమయతి రవీందు-స్తనయుగాం || 19 ||

కిరంతీ-మంగేభ్యః కిరణ-నికురుంబమృతరసం
 హృది త్వా మాధత్తే హిమకరశిలా-మూర్తిమివ యః |
 స సర్పాణాం దర్పం శమయతి శకుంతధిప ఇవ
 జ్వరప్లుష్టాన్ దృష్ట్వా సుఖయతి సుధాధారసిరయా || 20 ||

తటిల్లేఖా-తన్వీం తపన శశి వైశ్వానర మయీం
 నిష్ణాం షణ్ణామప్యపరి కమలానాం తప కలాం |

మహాపద్మాతవ్యాం మృదిత-మలమాయేన మనసా
మహాంతః పశ్యంతో దధతి పరమాహ్లాద-లహరీం || 21 ||

భవాని త్వం దాసే మయి వితర దృష్టిం సకరుణాం
ఇతి స్తోతుం వాంఛన్ కథయతి భవాని త్వమితి యః |
తదైవ త్వం తస్మై దిశసి నిజసాయుజ్య-పదవీం
ముకుంద-బ్రహ్మేంద్ర స్ఫుట మకుట నీరాజితపదాం || 22 ||

త్వయా హృత్వా వామం వపు-రపరితృప్తేన మనసా
శరీరార్ధం శంభో-రపరమపి శంకే హృతమభూత్ |
యదేతత్ త్వద్రూపం సకలమరుణాభం త్రినయనం
కుచాభ్యామానమ్రం కుటిల-శశిచూడాల-మకుటం || 23 ||

జగత్సూతే ధాతా హరిరవతి రుద్రః క్షపయతే
తిరస్కుర్వ-న్నేతత్ స్వమపి వపు-రీశ-స్తిరయతి |
సదా పూర్వః సర్వం తదిద మనుగృహ్ణాతి చ శివ-
స్తవాజ్ఞా మలంబ్య క్షణచలితయో ర్ఘ్రూలతికయోః || 24 ||

త్రయాణాం దేవానాం త్రిగుణ-జనితానాం తవ శివే
భవేత్ పూజా పూజా తవ చరణయో-ర్యా విరచితా |
తథా హి త్వత్పాదోద్వహన-మణిపీఠస్య నికటే
స్థితా హ్యేతే-శశ్వన్ముకులిత కరోత్తంస-మకుటాః || 25 ||

విరించిః పంచత్వం వ్రజతి హరిరాప్నోతి విరతిం
వినాశం కీనాశో భజతి ధనదో యాతి నిధనం |
వితంద్రీ మాహేంద్రీ-వితతిరపి సంమీలిత-దృశా
మహాసంహారేఽస్మిన్ విహరతి సతి త్వత్పతి రసౌ || 26 ||

జపో జల్పః శిల్పం సకలమపి ముద్రావిరచనా
గతిః ప్రాదక్షిణ్య-క్రమణ-మశనాద్యా హుతి-విధిః |
ప్రణామః సంవేశః సుఖమఖిల-మాత్మార్పణ-దృశా
సపర్యా పర్యాయ-స్తవ భవతు యన్మే విలసితం || 27 ||

సుధామప్యాస్వాద్య ప్రతి-భయ-జరమృత్యు-హరిణీం
విపద్యంతే విశ్వే విధి-శతమఖాద్యా దివిషదః |
కరాలం యత్ క్షేలం కబలితవతః కాలకలనా
న శంభోస్తన్మూలం తవ జనని తాటంక మహిమా || 28 ||

కిరీటం వైరించం పరిహర పురః కైటభభిదః
కఠోరే కఠోరే స్కలసి జహి జంభారి-మకుటం |
ప్రణమ్రేష్వేతేషు ప్రసభ-ముపయాతస్య భవనం
భవస్యభ్యుత్థానే తవ పరిజనోక్తి-ర్విజయతే || 29 ||

స్వదేహో ద్భూతాభి-ర్ఘ్ణిభి-రణిమాద్యాభి-రభిఠో

నిషేవ్యే నిత్యే త్వా మహమితి సదా భావయతి యః |
కిమాశ్చర్యం తస్య త్రినయన-సమృద్ధిం తృణయతో
మహాసంవర్తాన్ని-ర్విరచయతి నీరాజనవిధిం || 30 ||

చతుః-షష్టయా తంత్రైః సకల మతిసంధాయ భువనం
స్థితస్తత్త-సిద్ధి ప్రసవ పరతంత్రైః పశుపతిః |
పునస్త్య-న్నిర్బంధా దఖిల-పురుషారైక ఘటనా-
స్వతంత్రం తే తంత్రం క్షితితల మవాతీతర-దిదం || 31 ||

శివః శక్తిః కామః క్షితి-రథ రవిః శీతకిరణః
సూరో హంసః శక్ర-స్తదను చ పరా-మార-హరయః |
అమీ హృల్లేఖాభి-స్తిస్సృభి-రవసానేషు ఘటితా
భజంతే వర్ణాస్తే తవ జనని నామావయవతాం || 32 ||

సూరం యోనిం లక్ష్మీం త్రితయ-మిద-మాదౌ తవ మనో
ర్నిధాయైకే నిత్యే నిరవధి-మహాభోగ-రసికాః |
భజంతి త్వాం చింతామణి-గుణనిబద్ధాక్ష-వలయాః
శివాగ్నౌ జుహ్వంతః సురభిఘృత-ధారాహుతి-శత్రై || 33 ||

శరీరం త్వం శంభోః శశి-మిహిర-వక్షోరుహ-యుగం
తవాత్మానం మన్యే భగవతి నవాత్మాన-మనఘం |
అతః శేషః శేషీత్యయ-ముభయ-సాధారణతయా

స్థితః సంబంధో వాం సమరస-పరానంద-పరయోః || 34 ||

మనస్త్యం వ్యోమ త్వం మరుదసి మరుత్సారథి-రసి
త్వమాప-స్త్యం భూమి-స్త్యయి పరిణతాయాం న హి పరం |
త్వమేవ స్వాత్మానం పరిణ్మయితుం విశ్వ వపుషా
చిదానందాకారం శివయువతి భావేన బిభృషే || 35 ||

తవాజ్ఞచక్రస్థం తపన-శశి కోటి-ద్యుతిధరం
పరం శంభు వందే పరిమిలిత-పార్శ్వం పరచితా |
యమారాధ్యన్ భక్త్యా రవి శశి శుచీనా-మవిషయే
నిరాలోకే లోకే నివసతి హి భాలోక-భువనే || 36 ||

విశుద్ధౌ తే శుద్ధస్ఫుతిక విశదం వ్యోమ-జనకం
శివం సేవే దేవీమపి శివసమాన-వ్యవసితాం |
యయోః కాంత్యా యాంత్యాః శశికిరణ్-సారూప్యసరణే
విధూతాంత-ర్షాంతా విలసతి చకోరీవ జగతీ || 37 ||

సమున్మీలత్ సంవిత్కమల-మకరందైక-రసికం
భజే హంసద్వంద్వం కిమపి మహతాం మానసచరం |
యదాలాపా-దష్టాదశ-గుణిత-విద్యాపరిణతిః
యదాదత్తే దోషాద్ గుణ-మఖిల-మద్భ్యః పయ ఇవ || 38 ||

తవ స్వాధిష్ఠానే హుతవహ-మధిష్ఠాయ నిరతం
తమీడే సంవర్తం జనని మహతీం తాం చ సమయాం |
యదాలోకే లోకాన్ దహతి మహసి క్రోధ-కలితే
దయార్ద్రా యా దృష్టిః శిశిర-ముపచారం రచయతి || 39 ||

తటిత్వంతం శక్త్యా తిమిర-పరిపంథి-స్ఫురణయా
స్ఫుర-న్నా నరత్నాభరణ-పరిణద్ధేంద్ర-ధనుషం |
తవ శ్యామం మేఘం కమపి మణిపూరైక-శరణం
నిషేవే వర్షంతం-హరమిహిర-తప్తం త్రిభువనం || 40 ||

తవాధారే మూలే సహ సమయయా లాస్యపరయా
నవాత్మాన మన్యే నవరస-మహాతాండవ-నటం |
ఉభాభ్యా మేతాభ్యా-ముదయ-విధి ముద్దిశ్య దయయా
సనాథాభ్యాం జజ్ఞే జనక జననీమత్ జగదిదం || 41 ||

ద్వితీయ భాగః - సౌందర్య లహరీ

గతై-ర్మాణిక్యత్వం గగనమణిభిః సాంద్రఘటితం
కిరీటం తే హైమం హిమగిరిసుతే కీర్తయతి యః ||
స నీడేయచ్ఛాయా-చ్ఛురణ-శబలం చంద్ర-శకలం
ధనుః శౌనాసీరం కిమితి న నిబధ్నాతి ధిషణాం || 42 ||

ధునోతు ధ్వాంతం న-స్తులిత-దళితేందీవర-వనం
ఘనస్నిగ్ధ-శ్లక్షణం చికుర నికురుంబం తవ శివే |
యదీయం సౌరభ్యం సహజ-ముపలబ్ధం సుమనసో
వసంత్యస్మిన్-మన్యే వలమథన వాటీ-విటపినాం || 43 ||

తనోతు క్షేమం న-స్తవ వదనసౌందర్యలహరీ
పరీవాహస్రోతః-సరణిరివ సీమంతసరణిః |
వహంతీ- సిందూరం ప్రబలకబరీ-భార-తిమిర
ద్విషాం బృందై-ర్భందీకృతమివ నవీనార్క కిరణం || 44 ||

అరాలై స్వాభావ్యా-దలికలభ-సశ్రీభి రలకైః
పరీతం తే వక్త్రం పరిహసతి పంకేరుహరుచిం |
దరస్మేరే యస్మిన్ దశనరుచి కింజల్క-రుచిరే
సుగంధౌ మాద్యంతి స్మరదహన చక్షు-ర్మధులిహః || 45 ||

లలాటం లావణ్య ద్యుతి విమల-మాభాతి తవ యత్
ద్వితీయం తన్మన్యే మకుటఘటితం చంద్రశకలం |
విపర్యాస-న్యాసౌ దుభయమపి సంభూయ చ మిథః
సుధాలేపస్యూతిః పరిణమతి రాకా-హిమకరః || 46 ||

భ్రువౌ భుగ్నో కించిద్భువన-భయ-భంగవ్యసనిని
త్వదీయే నేత్రాభ్యాం మధుకర-రుచిభ్యాం ధృతగుణం |

ధను ర్మన్యే సవ్యేతరకర గృహీతం రతిపతేః
ప్రకోష్టే ముష్టే చ స్థగయతే నిగూఢాంతర-ముమే || 47 ||

అహః సూతే సవ్య తవ నయన-మర్కాత్మకతయా
త్రియామాం వామం తే సృజతి రజనీనాయకతయా |
తృతీయా తే దృష్టి-ర్దరదలిత-హేమాంబుజ-రుచిః
సమాధత్తే సంధ్యాం దివసర్-నిశయో-రంతరచరీం || 48 ||

విశాలా కల్యాణీ స్ఫుతరుచి-రయోధ్యా కువలయైః
కృపాధారాధారా కిమపి మధురాఽఽభోగవతికా |
అవంతీ దృష్టిస్తే బహునగర-విస్తార-విజయా
ధ్రువం తత్తన్నామ-వ్యవహరణ-యోగ్యావిజయతే || 49 ||

కవీనాం సందర్భ-స్తబక-మకరందైక-రసికం
కటాక్ష-వ్యాక్షేప-భ్రమరకలభౌ కర్ణయుగలం |
అముంచంతౌ దృష్ట్వా తవ నవరసాస్వాద-తరలౌ
అసూయా-సంసర్గా-దలికనయనం కించిదరుణం || 50 ||

శివే శృంగారార్ద్రా తదితరజనే కుత్సనపరా
సరోషా గంగాయాం గిరిశచరితే విస్మయవతీ |
హరాహిభ్యో భీతా సరసిరుహ సౌభాగ్య-జననీ
సఖీషు స్మేరా తే మయి జనని దృష్టిః సకరుణా || 51 ||

గతే కర్ణాభ్యర్ణం గరుత ఇవ పక్షాణి దధతీ
 పురాం భేత్తు-శ్చిత్తప్రశమ-రస-విద్రావణ ఫలే |
 ఇమే నేత్రే గోత్రాధరపతి-కులోత్తంస-కలికే
 తవాకర్ణాకృష్ట స్మరశర-విలాసం కలయతః || 52 ||

విభక్త-త్రైవర్ణ్యం వ్యతికరిత-లీలాంజనతయా
 విభాతి త్వన్నేత్ర త్రితయ మిద-మీశానదయితే |
 పునః స్రష్టుం దేవాన్ ద్రుహిణ హరి-రుద్రానుపరతాన్
 రజః సత్వం భిభ్రత్-తమ ఇతి గుణానాం త్రయమివ || 53 ||

పవిత్రీకర్తుం నః పశుపతి-పరాధీన-హృదయే
 దయామిత్రై ర్నేత్రై-రరుణ-ధవళ-శ్యామ రుచిభిః |
 నదః శోణో గంగా తపనతనయేతి ధ్రువమయం
 త్రయాణాం తీర్థానా-ముపనయసి సంభేద-మనఘం || 54 ||

నిమేషోన్మేషాభ్యాం ప్రలయముదయం యాతి జగతి
 తవేత్యాహుః సంతో ధరణిధర-రాజన్యతనయే |
 త్వదున్మేషాజ్ఞాతం జగదిద-మశేషం ప్రలయతః
 పరేత్రాతుం శంకే పరిహృత-నిమేషా-స్తవ దృశః || 55 ||

తవాపర్ణే కర్ణే జపనయన పైశున్య చకితా

నిలీయంతే తోయే నియత మనిమేషాః శఫరికాః |
ఇయం చ శ్రీ-ర్బద్ధచ్చద పుట కవాటం కువలయం
జహాతి ప్రత్యూషే నిశి చ విఘటయ్య ప్రవిశతి || 56 ||

దృశా ద్రాఘీయస్యా దరదలిత నీలోత్పల రుచా
దవీయాంసం దీనం స్నపా కృపయా మామపి శివే |
అనేనాయం ధన్యో భవతి న చ తే హానిరియతా
వనే వా హర్యే వా సమకర నిపాతో హిమకరః || 57 ||

అరాలం తే పాలీయుగల-మగరాజన్యతనయే
న కేషా-మాధత్తే కుసుమశర కోదండ-కుతుకం |
తిరశ్చీనో యత్ర శ్రవణపథ-ముల్లజ్జ్య విలసన్
అపాంగ వ్యాసంగో దిశతి శరసంధాన ధిషణాం || 58 ||

స్ఫురద్గండాభోగ-ప్రతిఫలిత తాటంక యుగలం
చతుశ్చక్రం మన్యే తవ ముఖమిదం మన్మథరథం |
యమారుహ్య ద్రుహ్య త్యవనిరథ మర్కేందుచరణం
మహావీరో మారః ప్రమథపతయే సజ్జితవతే || 59 ||

సరస్వత్యాః సూక్తి-రమృతలహరీ కౌశలహరీః
పిబ్నత్యాః శర్వాణి శ్రవణ-చులుకాభ్యా-మవిరలం |
చమత్కారః-శ్లాఘాచలిత-శిరసః కుండలగణో

ఝణత్కరైస్తారైః ప్రతివచన-మాచష్ట ఇవ తే || 60 ||

అసౌ నాసావంశ-స్తుహినగిరివణ్ణ-ధ్వజపటి
త్వదీయో నేదీయః ఫలతు ఫల-మస్మాకముచితం |
వహత్యంతర్ముక్తాః శిశిరకర-నిశ్వాస-గలితం
సమృద్ధ్యా యత్తాసాం బహిరపి చ ముక్తామణిధరః || 61 ||

ప్రకృత్యాఽఽరక్తాయా-స్తవ సుదతి దందచ్ఛదరుచేః
ప్రవక్ష్యే సదృశ్యం జనయతు ఫలం విద్రుమలతా |
న బింబం తద్భింబ-ప్రతిఫలన-రాగా-దరుణితం
తులామధ్యారోఢుం కథమివ విలజ్జేత కలయా || 62 ||

స్మితజ్యోత్స్నాజాలం తవ వదనచంద్రస్య పిబతాం
చకోరాణా-మాసీ-దతిరసతయా చంచు-జడిమా |
అతస్తే శీతాంశో-రమృతలహారీ మామ్లరుచయః
పిబంతీ స్వచ్ఛందం నిశి నిశి భృశం కాంజి కథియా || 63 ||

అవిశ్రాంతం పత్యుర్గుణగణ కథామ్రేడనజపా
జపాపుష్పచ్ఛాయా తవ జనని జిహ్వా జయతి సా |
యదగ్రాసీనాయాః స్ఫటికదృష-దచ్ఛచ్ఛవిమయి
సరస్వత్యా మూర్తిః పరిణమతి మాణిక్యవపుషా || 64 ||

రణే జిత్వా దైత్యా నపహృత-శిరస్త్వైః కవచిభిః
నివృత్తై-శ్చండాంశ-త్రిపురహర-నిర్మాల్య-విముఖైః |
విశాఖేంద్రోపేంద్రైః శశివిశద-కర్పూరశకలా
విలీయంతే మాతస్తవ వదనతాంబూల-కబలాః || 65 ||

విపంచ్యా గాయంతీ వివిధ-మపదానం పశుపతే-
స్త్యయారభ్యే వక్తుం చలితశిరసా సాధువచనే |
తదీయై-ర్మాధుర్యై-రపలపిత-తంత్రీకలరవాం
నిజాం వీణాం వాణీం నిచులయతి చోలేన నిభృతం || 66 ||

కరగ్రేణ స్పృష్టం తుహినగిరిణా వత్సలతయా
గిరిశేనో-దస్తం ముహూరధరపానాకులతయా |
కరగ్రాహ్యం శంభోర్ముఖముకురవృంతం గిరిసుతే
కథంకరం బ్రూమ-స్తవ చుబుకమోపమ్యరహితం || 67 ||

భుజాశ్లేషాన్నిత్యం పురదమయితుః కన్ఠకవతీ
తవ గ్రీవా ధత్తే ముఖకమలనాల-శ్రియమియం |
స్వతః శ్వేతా కాలా గరు బహుల-జంబాలమలినా
మృణాలీలాలిత్యం వహతి యదధో హారలతికా || 68 ||

గలే రేఖాస్తిస్రో గతి గమక గీతైక నిపుణే
వివాహ-వ్యానద్ధ-ప్రగుణగుణ-సంఖ్యా ప్రతిభువః |

విరాజంతే నానావిధ-మధుర-రాగాకర-భువాం
త్రయాణాం గ్రామాణాం స్థితి-నియమ-సీమాన ఇవ తే || 69 ||

మృణాలీ-మృద్వీనాం తవ భుజలతానాం చతస్పణాం
చతుర్భిః సౌందర్యం సరసిజభవః స్తోతి వదనైః |
నభేభ్యః సంత్రస్యన్ ప్రథమ-మథనా దంధకరిపోః
చతుర్ణాం శీర్షాణాం సమ-మభయహస్తార్పణ-ధియా || 70 ||

నఖానా-ముద్యోతై-ర్నవనలినరాగం విహసతాం
కరాణాం తే కాంతిం కథయ కథయామః కథముమే |
కయాచిద్వా సామ్యం భజతు కలయా హంత కమలం
యది క్రీడల్లక్ష్మీ-చరణతల-లాక్షారస-చణం || 71 ||

సమం దేవి స్కంద ద్విపివదన పీతం స్తనయుగం
తవేదం నః ఖేదం హరతు సతతం ప్రస్నుత-ముఖం |
యదాలోక్యాశంకాకులిత హృదయో హాసజనకః
స్వకుంభౌ హేరంబః పరిమృశతి హస్తేన రుడితి || 72 ||

అమూ తే వక్షోజా-వమృతరస-మాణిక్య కుతుపౌ
న సందేహస్పందో నగపతి పతాకే మనసి నః |
పిబంతౌ తౌ యస్మా దవిదిత వధూసంగ రసికౌ
కుమారావద్యాపి ద్విరదవదన-క్రౌంచ్చలనౌ || 73 ||

వహత్యంబ స్తంబేరమ-దనుజ-కుంభప్రకృతిభిః
సమారబ్ధాం ముక్తామణిభిరమలాం హారలతికాం |
కుచాభోగో బింబాధర-రుచిభి-రంతః శబలితాం
ప్రతాప-వ్యామిశ్రాం పురదమయితుః కీర్తిమివ తే || 74 ||

తవ స్తన్యం మన్యే ధరణిధరకన్యే హృదయతః
పయః పారావారః పరివహతి సారస్వతమివ |
దయావత్యా దత్తం ద్రవిడశిశు-రాస్వాద్య తవ యత్
కవీనాం ప్రౌఢానా మజని కమనీయః కవయితా || 75 ||

హరక్రోధ-జ్వాలావలిభి-రవలీఢేన వపుషా
గభీరే తే నాభీసరసి కృతసజో మనసిజః |
సముత్తస్థౌ తస్మా-దచలతనయే ధూమలతికా
జనస్తాం జానీతే తవ జనని రోమావలిరితి || 76 ||

యదేతత్కాలిందీ-తనుతర-తరంగాకృతి శివే
కృశే మధ్యే కించిజ్జనని తవ యద్భాతి సుధియాం |
విమర్దా-దన్యోన్యం కుచకలశయో-రంతరగతం
తనూభూతం వ్యోమ ప్రవిశదివ నాభిం కుహరిణీం || 77 ||

స్థిరో గంగా వర్తః స్తనముకుల-రోమావలి-లతా

కలావాలం కుండం కుసుమశర తేజో-హుతభుజః |
రతే-ర్లీలాగారం కిమపి తవ నాభిర్గిరిసుతే
బిలద్వారం సిద్ధే-ర్గిరిశనయనానాం విజయతే || 78 ||

నిసర్గ-క్షీణస్య స్తనతట-భరేణ క్లమజుషో
నమన్మూర్తే ర్నారీతిలక శనకై-స్తుట్యత ఇవ |
చిరం తే మధ్యస్య త్రుటిత తటినీ-తీర-తరుణా
సమావస్థా-స్థేమ్నో భవతు కుశలం శైలతనయే || 79 ||

కుచౌ సద్యః స్విద్య-త్తటఘటిత-కూర్పాసభిదురౌ
కషంతౌ-దౌర్మాలే కనకకలశాభౌ కలయతా |
తవ త్రాతుం భంగాదలమితి వలగ్నం తనుభువా
త్రిధా నద్ధం దేవీ త్రివలి లవలీవల్లిభిరివ || 80 ||

గురుత్వం విస్తారం క్షితిధరపతిః పార్వతి నిజాత్
నితంబా-దాచ్ఛిద్య త్వయి హరణ రూపేణ నిదధే |
అతస్తే విస్తీర్ణో గురురయమశేషాం వసుమతీం
నితంబ-ప్రాగ్భారః స్థగయతి సఘుత్వం నయతి చ || 81 ||

కరీంద్రాణాం శుండాన్-కనకకదలీ-కాండపటలీం
ఉభాభ్యామూరుభ్యా-ముభయమపి నిర్జిత్య భవతి |
సువృత్తాభ్యాం పత్యుః ప్రణతికరినాభ్యాం గిరిసుతే

విధిజ్ఞే జానుభ్యాం విబుధ కరికుంభ ద్వయమసి || 82 ||

పరాజేతుం రుద్రం ద్విగుణశరగర్భౌ గిరిసుతే
నిషంగౌ జంఘే తే విషమవిశిఖో బాధ-మకృత |
యదగ్రే దృస్యంతే దశశరఫలాః పాదయుగలీ
నఖాగ్రచ్ఛన్మానః సుర ముకుట-శాణైక-నిశితాః || 83 ||

శ్రుతీనాం మూర్ధానో దధతి తవ యౌ శేఖరతయా
మమాప్యేతౌ మాతః శేరసి దయయా దేహి చరణౌ |
యయ^^ఓః పాద్యం పాథః పశుపతి జటాజూట తటినీ
యయో-ర్లాక్ష-లక్ష్మీ-రరుణ హరిచూడామణి రుచిః || 84 ||

నమో వాకం బ్రూమో నయన-రమణీయాయ పదయోః
తవాస్మై ద్వంద్వాయ స్ఫుట-రుచి రసాలక్తకవతే |
అసూయత్యత్యంతం యదభిహననాయ స్పృహయతే
పశూనా-మీశానః ప్రమదవన-కంకేలితరవే || 85 ||

మృషా కృత్వా గోత్రస్థలన-మథ వైలక్ష్మ్యనమితం
లలాటే భర్తారం చరణకమలే తాడయతి తే |
చిరాదంతః శల్యం దహనకృత మున్మూలితవతా
తులాకోటిక్వాణైః కిలికిలిత మీశాన రిపుణా || 86 ||

హిమానీ హంతవ్యం హిమగిరినివాసైక-చతురౌ
నిశాయాం నిద్రాణం నిశి-చరమభాగే చ విశదౌ |
వరం లక్ష్మీపాత్రం శ్రియ-మతిస్సహంతో సమయినాం
సరోజం త్వత్పాదౌ జనని జయత-శ్చిత్రమిహ కిం || 87 ||

పదం తే కీర్తినాం ప్రపదమపదం దేవి విపదాం
కథం నీతం సద్భిః కరిన-కమరీ-కర్పర-తులాం |
కథం వా బాహుభ్యా-ముపయమనకాలే పురభిదా
యదాదాయ న్యస్తం దృషది దయమానేన మనసా || 88 ||

నఖై-ర్నాకస్త్రీణాం కరకమల-సంకోచ-శశిభిః
తరూణాం దివ్యానాం హసత ఇవ తే చండి చరణౌ |
ఫలాని స్వఃస్థేభ్యః కిసలయ-కరాగ్రేణ దదతాం
దరిద్రేభ్యో భద్రాం శ్రియమనిశ-మహ్నాయ దదతౌ || 89 ||

దదానే దీనేభ్యః శ్రియమనిశ-మాశానుసదృశీం
అమందం సౌందర్యం ప్రకర-మకరందం వికిరతి |
తవాస్మిన్ మందార-స్తబక-సుభగే యాతు చరణే
నిమజ్జన్ మజ్జీవః కరణచరణః ప్లరణతాం || 90 ||

పదన్యాస-క్రీడా పరిచయ-మివారబ్ధు-మనసః
స్థలంతస్తే ఖేలం భవనకలహంసా న జహతి |

అతస్తేషాం శిక్షాం సుభగమణి-మంజీర-రణిత-
చ్ఛలాదాచక్షాణం చరణకమలం చారుచరితే || 91 ||

గతాస్తే మంచత్వం ద్రుహిణ హరి రుద్రేశ్వర భృతః
శివః స్వచ్ఛ-చ్ఛాయా-ఘటిత-కపట-ప్రచ్ఛదపటః |
త్వదీయానాం భాసాం ప్రతిఫలన రాగారుణతయా
శరీరీ శృంగారో రస ఇవ దృశాం దోగ్ధి కుతుకం || 92 ||

అరాలా కేశేషు ప్రకృతి సరలా మందహాసితే
శిరీషాభా చిత్తే దృషదుపలశోభా కుచతటే |
భృశం తన్వీ మధ్యే పృథు-రురసిజారోహ విషయే
జగత్త్రతుం శంభో-ర్షయతి కరుణా కాచిదరుణా || 93 ||

కలంకః కస్తూరీ రజనికర బింబం జలమయం
కలాభిః కర్పూరై-ర్మరకతకరండం నిబిడితం |
అతస్త్వద్భోగేన ప్రతిదినమిదం రిక్తకుహరం
విధి-ర్పూయో భూయో నిబిడయతి నూనం తవ కృతే || 94 ||

పురారంతే-రంతః పురమసి తత-స్త్వచరణయోః
సపర్యా-మర్యాదా తరలకరణానా-మసులభా |
తథా హ్యేతే నీతాః శతమఖముఖాః సిద్ధిమతులాం
తవ ద్వారోపాంతః స్థితిభి-రణిమాద్యాభి-రమరాః || 95 ||

కలత్రం వైధాత్రం కతికతి భజంతే న కవయః
శ్రియో దేవ్యాః కో వా న భవతి పతిః కైరపి ధనైః |
మహాదేవం హిత్వా తవ సతి సతీనా-మచరమే
కుచభ్యా-మాసంగః కురవక-తరో-రప్యసులభః || 96 ||

గిరామాహు-ర్దేవీం ద్రుహిణగృహిణీ-మాగమవిదో
హరేః పత్నీం పద్మాం హరసహచరీ-మద్రితనయాం |
తురీయా కాపి త్వం దురధిగమ-నిస్సీమ-మహిమా
మహామాయా విశ్వం భ్రమయసి పరబ్రహ్మమహిషి || 97 ||

కదా కాలే మాతః కథయ కలితాలక్తకరసం
పిబేయం విద్యార్థీ తవ చరణ-నిర్ణేజనజలం |
ప్రకృత్యా మూకానామపి చ కవితా0కారణతయా
కదా ధత్తే వాణీముఖకమల-తాంబూల-రసతాం || 98 ||

సరస్వత్యా లక్ష్మ్యా విధి హరి సపత్నో విహరతే
రతేః పతివ్రత్యం శిథిలయతి రమ్యేణ వపుషా |
చిరం జీవన్నేవ క్షపిత-పశుపాశ-వ్యతికరః
పరానందాభిఖ్యం రసయతి రసం త్వద్భజనవాన్ || 99 ||

ప్రదీప జ్వాలాభి-ర్దివసకర-నీరాజనవిధిః

సుధాసూతే-శ్చంద్రోపల-జలలవై-రఘురచనా |
స్వకీయైరంభోభిః సలిల-నిధి-సౌహిత్యకరణం
త్వదీయాభి-ర్వాగ్భి-స్తవ జనని వాచాం స్తుతిరియం || 100 ||

సౌందర్యలహరి ముఖ్యస్తోత్రం సంవార్తదాయకం |
భగవద్వాద సన్కుప్తం పఠేన్ ముక్తా భవేన్నరః ||
ఇతి సౌందర్యలహరి స్తోత్రం సంపూర్ణం |

Last Updated: 11 March, 2021

Web Url for Latest Version: <https://vignanam.org/telugu/soundarya-lahari.html>